

Wsparcie pozadotacyjne – fundusze poręczeniowe i pożyczkowe

Fundusze poręczeniowe i pożyczkowe mają na celu wsparcie rozwoju przedsiębiorczości poprzez ułatwienie dostępu do zewnętrznego finansowania. Fundusze pożyczkowe i poręczeniowe są otwarte na potencjalnych przedsiębiorców i oferują kapitał na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej, jak i jej rozwój bez unikalnych pomysłów oraz bez gotowych biznesplanów. Mają one przewagę nad ofertą komercyjnych banków w postaci niższych kosztów uzyskania oraz łatwiejszych procedur. Banki zwracając się do potencjalnych klientów, konkurują ze sobą, oferując im niskie oprocentowanie lub brak prowizji, które stanowią zaledwie część kosztów pożyczki. To, co się naprawdę liczy, to wysokość miesięcznej raty, która uwzględnia wszystkie koszty pożyczki. Tym czasem fundusze pożyczkowe i poręczeniowe działają non profit. Stanowią one tzw. wsparcie pozadotacyjne, które w latach 2014-2020 m.in. będzie przeznaczony na: wzrost konkurencyjności sektora małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP), wdrażanie wyników prac B+R, wzrost efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii, ale także na rozwój sektora podmiotów ekonomii społecznej oraz osób fizycznych planujących rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej.

Wśród form wsparcia pozadotacyjnego występują dwa rodzaje produktów: dłużne i kapitałowe. Produkty dłużne to głównie kredyty i pożyczki udzielane ze środków unijnych oraz gwarancje i poręczenia, które ułatwiają pozyskanie finansowania na zasadach komercyjnych. Drugą formą wsparcia pozadotacyjnego są produkty kapitałowe, polegające na tym, że fundusze podwyższonego ryzyka inwestują w dobrze rokujące, głównie innowacyjne przedsięwzięcia. Po kilku latach wycofują zainwestowany kapitał powiększony proporcjonalnie do stopy wzrostu wartości przedsiębiorstwa, odsprzedając udziały pomysłodawcy projektu lub na wolnym rynku. Główne grupy objęte wsparciem pozadotacyjnym to:

1. Firmy spełniające kryteria mikro, małej lub średniej firmy, czyli przede wszystkim przedsiębiorcy, którzy: rozpoczynają działalność (przedsiębiorstwa typu startup), nie posiadające historii kredytowej, nie posiadające wystarczających środków finansowych na realizację projektu i nie posiadające zabezpieczeń o wystarczającej wartości;
2. Podmioty ekonomii społecznej;
3. Osoby w wieku 50+;
4. Jednostki Samorządu Terytorialnego.

Wsparcie w postaci kredytów lub pożyczek udostępniane jest przez wybrane instytucje finansowe, np. banki lub fundusze pożyczkowe. Fundusze pożyczkowe funkcjonują jako organizacje non profit. Ich celem nie jest zarabianie pieniędzy dla właścicieli, ale wspieranie i rozwój przedsiębiorczości. Poręczenia są udzielane przez fundusze poręczeniowe i pomagają przedsiębiorcom uzyskać środki finansowe na rynku komercyjnym, uzupełniając deficyt w zabezpieczeniu kredytu. Poręczenia są udostępniane na bardzo korzystnych warunkach finansowych, a przedsiębiorstwa typu startup mogą je otrzymać nawet bezpłatnie.

W województwie lubelskim do najpopularniejszych instytucji oferujących wsparcie rozwoju przedsiębiorczości poprzez działalność pozadotacyjną należą Lubelska Fundacja Rozwoju – Agencja Rozwoju Regionalnego i Fundacja Puławskie Centrum Przedsiębiorczości.

Lubelska Fundacja Rozwoju oferuje wsparcie pomysłów biznesowych już od 25 lat. Dzięki temu doświadczeniu, a także współpracy z ośrodkami otoczenia biznesu i nauki, wspierającymi rozwój

przedsiębiorstw na terenie województwa lubelskiego, świadczy kompleksowe usługi finansowe odpowiadające zapotrzebowaniu przedsiębiorców. Posiada filie w Białej Podlaskiej, Chełmie, Lublinie, Puławach i Zamościu.

Instrumenty finansowe jakimi posługuje się LFR to:

1. **Fundusz Pożyczkowy Lubelskiej Fundacji Rozwoju**, który ma na celu wspieranie sektora mikro, małych i średnich przedsiębiorstw prowadzących działalność na terenie województwa lubelskiego, poprzez umożliwienie im dostępu do zewnętrznego finansowania. Udziela on wsparcia w postaci pożyczek przeznaczonych na rozwój działalności gospodarczej, m.in. niskoprocentowanych pożyczek preferencyjnych w ramach pomocy de minimis. Środki z pożyczki mogą finansować zarówno majątek trwały, jak i obrotowy firmy. Obecnie w ofercie LFR dostępne są trzy pożyczki: Biznes Obrót, Biznes Inwestycja i Biznes Pożyczka Preferencyjna.

Biznes obrót - pożyczka na finansowanie majątku obrotowego w ramach planu rozwoju przedsiębiorstwa. Instrument ten dopuszcza również finansowanie aktywów obrotowych w związku z realizowanymi działaniami w zakresie innowacji lub badań. O pożyczkę mogą ubiegać się przedsiębiorcy:

- którzy są mikro, małymi lub średnimi przedsiębiorcami w rozumieniu art. 103-109 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej (zatrudnienie do 250 osób, wartość aktywów bilansu do 43 mln EUR, wartość przychodów – do 50 mln EUR),
- posiadający siedzibę/adres miejsca zamieszkania lub adres głównego miejsca wykonywania działalności na terenie woj. lubelskiego i podkarpackiego,
- działający na rynku dłużej niż 3 m-ce,
- nie znajdujący się w trudnej sytuacji finansowej.

W ramach pożyczki możliwy jest zakup towarów, materiałów lub surowców, finansowanie należności, finansowanie zapłaty podatku VAT z tytułu realizowanej inwestycji (do czasu jego zwrotu z Urzędu Skarbowego). Kwota pożyczki wynosi od 5.000 zł do 200.000 zł i przyznawana jest na okres max. do 3 lat. Oprocentowanie od 5,51% (nie niższe niż stopa referencyjna wyznaczona zgodnie z wytycznymi Komisji Europejskiej). Niestety pożyczka obciążona jest prowizją od udzielonej pożyczki: od 0% do 3%, ale nie wymaga wkładu własnego. Obligatoryjne zabezpieczenie spłaty pożyczki stanowi weksel własny in blanco Pożyczkobiorcy wraz z deklaracją wekslową lub poręczenie cywilne, poręczenie wekslowe osób fizycznych lub prawnych, przelew (cesja) wierzytelności, w tym z tytułu umowy ubezpieczenia, blokada środków na rachunkach bankowych, przewłaszczenie zbywalnych rzeczy ruchomych, ubezpieczenie pożyczki, zastaw, hipoteka i in.

Biznes Inwestycja - pożyczka na finansowanie rzeczowego majątku trwałego lub wartości niematerialnych i prawnych. W ramach pożyczki możliwe jest częściowe sfinansowanie majątku obrotowego, ściśle powiązanego z inwestycją, na którą przeznaczona jest pożyczka. Kryteria formalne w stosunku do ubiegającego się o pożyczkę są takie same, jak w poprzednim przypadku. Przedsięwzięcia możliwe do sfinansowania w ramach pożyczki to: zakup maszyn, urządzeń, wyposażenia lub środków transportu, jak również nabycie nieruchomości na potrzeby prowadzonej działalności gospodarczej. Kwota pożyczki wynosi także od 5.000 zł do 200.000 zł. Okres finansowania określony na max. 5 lat. Oprocentowanie i prowizja na poziomie jak w przypadku Biznes Obrót. Pożyczka ta wymaga uiszczenia wkładu własnego w wysokości

20% wartości netto przedsięwzięcia. Zabezpieczenie spłaty pożyczki jest takie samo, jak w przypadku Biznes Obrót.

Biznes Pożyczka Preferencyjna – obecnie najkorzystniejsza na rynku, udzielana w ramach pomocy *de minimis*, oprocentowana poniżej obowiązujących stawek rynkowych. W ramach produktu możliwe jest finansowanie przedsięwzięć realizowanych na obszarze województwa lubelskiego i obejmujących:

- nakłady inwestycyjne w środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne, z wyłączeniem nabycia pojazdów przeznaczonych do drogowego transportu towarów przez podmioty prowadzące działalność zarobkową w zakresie drogowego transportu towarowego,
- finansowanie majątku obrotowego w zakresie zakupu materiałów i towarów w związku z wprowadzeniem przez przedsiębiorstwo nowego produktu lub usługi, zmianą lub rozszerzeniem profilu działalności oraz rozszerzeniem rynku zbytu. Kryteria dotyczące beneficjentów j/w.

W ramach pożyczki można sfinansować działania tj.:

- zakup maszyn, urządzeń, nieruchomości na potrzeby prowadzonej działalności gospodarczej;
- nabycie środków transportu przez przedsiębiorstwo nie prowadzące działalności w zakresie drogowego transportu towarowego;
- zakup materiałów i surowców w związku z rozpoczęciem nowego profilu działalności.

Kwota dostępna w ramach pożyczki wynosi od 5.000 zł do 200.000 zł, jest przyznawana na okres max. do 5 lat. Pożyczka ta posiada najkorzystniejsze oprocentowanie wynoszące 1%. Natomiast prowizja od udzielenia pożyczki wynosi 1%. Wymagany wkład własny ukształtował się na poziomie 20%. Zabezpieczenie spłaty pożyczki identyczne, jak w dwóch poprzednich przypadkach.

2. **Polski Fundusz Gwarancyjny Sp. z o.o.**, którego zadaniem jest ułatwienie przedsiębiorcom dostępu do kredytów i pożyczek oferowanych przez banki, a także inne instytucje finansowe. Oferta Funduszu obejmuje udzielanie poręczeń kredytów przyznawanych przez banki przedsiębiorcom z sektora MŚP i jest skierowana do podmiotów posiadających siedzibę oraz prowadzących działalność i realizujących inwestycje na terenie województwa lubelskiego.

W ofercie LFR występują m. in. poręczenia komercyjne oraz poręczenia preferencyjne:

Poręczenie komercyjne - udzielane na warunkach komercyjnych dotyczą:

- kredytów obrotowych – przyznawanych na finansowanie majątku obrotowego w ramach planu rozwoju przedsiębiorstwa. W tym przypadku przykładowe przedsięwzięcia to zakup towarów, materiałów lub surowców, finansowanie należności, finansowanie zapłaty podatku VAT z tytułu realizowanej inwestycji (do czasu jego zwrotu z Urzędu Skarbowego),
- kredytów inwestycyjnych – przyznawanych na finansowanie rzeczowego majątku trwałego lub wartości niematerialnych i prawnych. Możliwe do zrealizowania przedsięwzięcia to: zakup maszyn, urządzeń lub środków transportu, nabycie czy budowa nieruchomości na potrzeby prowadzonej działalności gospodarczej.

O poręczenie udzielane na warunkach komercyjnych może ubiegać się mikro, mały i średni przedsiębiorca. Kwota poręczenia wynosi od 15.000 zł do 1.500.000 zł. Z kolei wartość poręczenia wynosi do 70% kwoty kapitału kredytu. Przyznawane jest na okres max. 5 lat

Opłata za udzielone poręczenie uzależniona jest od kwoty poręczenia, okresu oraz oceny finansowej firmy. Zabezpieczenie wiarytelności z tytułu udzielenia poręczenia stanowi weksel własny in blanco z wystawienia Kredytobiorcy wraz z deklaracją wekslową. Fundusz może przyjmować również in. zabezpieczenia w przypadku podwyższonego ryzyka związanego z udzieleniem poręczenia.

Poręczenie preferencyjne - udzielane w ramach pomocy de minimis, **nieodpłatnie**. W ramach tego produktu możliwe jest finansowanie przedsięwzięć realizowanych wyłącznie na obszarze województwa lubelskiego i obejmujących:

- nakłady inwestycyjne w środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne (zgodnie z załącznikiem nr 1 do ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości) z wyłączeniem nabycia pojazdów przeznaczonych do transportu drogowego przez podmioty wykonujące działalność zarobkową w zakresie drogowego transportu towarowego,

- finansowanie majątku obrotowego w zakresie zakupu materiałów i towarów w związku z wprowadzeniem nowego produktu lub usługi, zmianą lub rozszerzeniem profilu działalności. Możliwe są tu działania tj.: zakup maszyn, urządzeń, nieruchomości na potrzeby prowadzonej działalności gospodarczej; nabycie środków transportu przez przedsiębiorstwo nie prowadzące działalności w zakresie drogowego transportu towarowego; zakup materiałów i surowców w związku z rozpoczęciem nowego profilu działalności (pierwsze zatowarowanie).

Podobnie jak poprzednio o poręczenie udzielane w ramach pomocy de minimis może ubiegać się mikro, mały i średni przedsiębiorca. Kwota poręczenia wynosi od 15.000 zł do 1.500.000 zł. Wartość poręczenia stanowi do 70% kwoty kapitału kredytu, a okres poręczenia wynosi do 5 lat. Istotną rolę odgrywa tu limity pomocy de minimis. Wartość brutto pomocy de minimis, łącznie z wartością innej pomocy de minimis, otrzymanej przez przedsiębiorcę w okresie bieżącego roku kalendarzowego i dwóch poprzednich lat kalendarzowych nie może przekroczyć kwoty stanowiącej równowartość 200.000 euro. Z kolei wartość brutto pomocy de minimis, łącznie z wartością innej pomocy de minimis, otrzymanej przez przedsiębiorcę prowadzącego działalność gospodarczą w sektorze transportu drogowego w okresie bieżącego roku kalendarzowego i dwóch poprzednich lat kalendarzowych nie może przekroczyć kwoty stanowiącej równowartość 100.000 euro. Zabezpieczenie wiarytelności z tytułu udzielenia poręczenia takie samo jak w poprzednim wypadku.

Natomiast Fundacja Puławskie Centrum Przedsiębiorczości również działająca na rzecz rozwoju przedsiębiorczości, ale także promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej prowadzi Puławski Fundusz Pożyczkowy oraz Puławski Fundusz Poręczeń Kredytowych. Rolą pomiotów w/w jest podobnie, jak poprzednio udzielanie poręczeń kredytów i pożyczek na działalność gospodarczą mikro, małym i średnim przedsiębiorcom, a także osobom zamierzającym rozpocząć działalność gospodarczą. Obecnie Fundacja Puławskie Centrum Przedsiębiorczości oferuje dwie pożyczki. Są to Biznes-Start i Biznes-Plus.

Pożyczka Biznes-Start – adresowana jest do osób zamierzających rozpocząć działalność gospodarczą oraz dla firm działających na rynku nie dłużej niż 12 miesięcy. Maksymalnie kwota pożyczki wynosi 120.000 zł, natomiast jej oprocentowanie waha się w granicach od 0,92% do 5,83%. Prowizja od 0% do 2,4% - płatna jednorazowo. Maksymalny okres kredytowania wynosi do 60 miesięcy, natomiast karencja w spłacie do 6 miesięcy. Wymagany jest wkład własny - min. 20% wnioskowanej kwoty pożyczki

Pożyczka udzielana na zasadach rynkowych może być przeznaczona na finansowanie następujących wydatków:

- **inwestycyjnych tj.:** zakup, budowa, rozbudowa lub modernizacja obiektów produkcyjno - usługowo – handlowych, zakup maszyn, urządzeń, aparatów oraz narzędzi pracy, w tym zakup środków transportu bezpośrednio związanych z realizowanym przedsięwzięciem, zakup wartości niematerialnych i prawnych, zakup innych inwestycji wskazanych przez przedsiębiorcę.

- **obrotowych tj.:** zakup środków obrotowych (towarów, materiałów i surowców niezbędnych do produkcji, zakup towarów handlowych).

Pożyczka Biznes-Plus dla firm działających na rynku powyżej 12 miesięcy. Maksymalna kwota pożyczki wynosi 120.000 zł. Oprocentowanie na poziomie od 0,92% do 5,83%. Prowizja od 0% do 3% - płatna jednorazowo. Maksymalny okres kredytowania do 60 miesięcy. Karencja w spłacie wynosi do 4 miesięcy. Wkład własny planowany na min. 20% wnioskowanej kwoty pożyczki. Pożyczka udzielana na zasadach rynkowych może być przeznaczona na finansowanie zarówno wydatków inwestycyjnych, jak i obrotowych, identycznych jak w poprzednim przypadku.

W przypadku w/w pożyczek występują jeszcze korzyści wynikające z braku obowiązkowego ubezpieczenia, braku opłat za wcześniejszą spłatę, naliczania odsetek tylko od wykorzystanej kwoty oraz możliwość wydłużenia lub skrócenia okresu wykorzystywania pożyczki.

Fundacja Puławskie Centrum Przedsiębiorczości prowadzi również **Puławski Fundusz Poręczeń Kredytowych**, którego celem jest finansowanie projektów gospodarczych zapewniających rozwój gospodarczy regionu oraz generujący nowe miejsca pracy poprzez udzielanie poręczeń przedsiębiorcom z sektora MŚP, w związku z podejmowaną lub prowadzoną przez nich działalnością gospodarczą.

Podmiotami uprawnionymi do ubiegania się o poręczenie są mikroprzedsiębiorstwa, małe i średnie przedsiębiorstwa, z siedzibą lub adresem zamieszkania lub głównym miejscem wykonywania działalności, na obszarze województwa lubelskiego, podmioty w fazie rozwoju lub w fazie ekspansji, przedsiębiorstwa, które znajdują się w dobrej sytuacji ekonomicznej. Planowane do realizacji projekty muszą być ekonomicznie uzasadnione. Poręczenia udzielane są do 400 tys. zł, do 80 % kwoty kredytu bez odsetek, natomiast okres kredytowania wynosi maksymalnie do 5 lat.

Poręczenia oferowane w ramach **Puławskiego Funduszu Poręczeń Kredytowych** dzielą się:

- **bezpłatnie - poręczenia na zasadach pomocy de minimis**

W związku z udzielaniem bezpłatnych poręczeń kredytowych **udzielana jest przedsiębiorcy pomoc publiczna**, która wymaga spełnienia przez przedsiębiorstwo dodatkowych warunków tj.:

- maksymalna wartość pomocy brutto łącznie z wartością innej pomocy de minimis otrzymanej przez przedsiębiorcę w okresie bieżącego roku podatkowego i dwóch poprzednich lat podatkowych nie może przekroczyć kwoty stanowiącej równowartość **200 tys. euro (100 tys. euro** dla przedsiębiorcy prowadzącego działalność gospodarczą w sektorze transportu drogowego),

- poręczenie w formie pomocy de minimis nie może zostać udzielone, jeżeli poręczenie to razem z inną pomocą udzieloną przedsiębiorcy w odniesieniu do tych samych wydatków kwalifikowanych, spowodowałoby przekroczenie dopuszczalnej intensywności pomocy, określonej w przepisach mających zastosowanie przy udzielaniu pomocy innej niż de minimis,

- przedsiębiorca nie może działać w sektorze gospodarki wyłączonym z udzielania pomocy de minimis (art. 1 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie

stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 352/1 z 24.12.2013),.

- poręczenia na zasadach pomocy de minimis mogą być udzielane pod kredyty lub pożyczki tylko na określone cele.

Do wydatków kwalifikowanych w ramach pomocy de minimis zalicza się:

- nakłady inwestycyjne w środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne (zgodnie z załącznikiem nr 1 do ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości), z wyłączeniem nabycia pojazdów przeznaczonych do transportu drogowego przez podmioty prowadzące działalność zarobkową w zakresie drogowego transportu towarowego,

- finansowanie majątku obrotowego w zakresie zakupu materiałów i towarów w związku z wprowadzeniem przez przedsiębiorstwo (beneficjenta pomocy de minimis) nowego produktu lub usługi, zmianą lub rozszerzeniem profilu działalności lub rozszerzeniem rynków zbytu.

- **poręczenia na zasadach rynkowych - za opłatą:** w tym przypadku prowizja płatna jest od wartości udzielonego poręczenia, stawka ustala jest indywidualnie.